

FAITO'O MALU'I

BCG

**NGAAHI FAKAMATALA
MA'AE KAU TAUHI FĀNAU'**

MA'AE FĀNAU IIKI TE NAU ALA
PUKE 'I HE MAHAKI TB

Ko hai 'oku totonu ke malu'i 'aki 'a e faito'o malu'i BCG?

'Oku 'ikai ke ngāue'aki 'a e faito'o Bacille Calmette-Guérin (BCG) ki he fānau valevale kotoa pē. 'Oku 'oange 'eni ki he fānau valevale 'oku hā mai te nau ala puke he mahaki' ni. Ko e kakai fefine teu fā'ele kotoa pē, 'oku sivi'i kinautolu 'e he tokotaha 'oku ne tauhi 'a e feitama' (LMC) ke malu'i 'enau pēpee' mei he mahaki TB.

'E ala puke ange 'a ho'o pēpee' 'i he mahaki TB pea 'e tali te kau he huhu malu'i BCG 'o kapau:

- 'e nofo 'i ha 'api pea mo ha fāmili pe ko ha taha 'oku ne lolotonga puke he mahaki' ni pe kuo' ne 'osi puke ai
- ko e taha pe fakatoulōua 'a 'ene ongo mātu'a', pe ko hono tauhi' (lolotonga 'o e ta'u 'e 5 kuohili') na'a nau nofo 'o a'u ki he māhina 'e 6 pe toe loloa atu ai 'i ha fonua 'oku lahi ai 'a e mahaki TB
- 'e nofo he māhina 'e 3 pe toe loloa ange ai ('i hono fuofua ta'u 5) 'i ha fonua 'oku lahi ai 'a e mahaki TB pea na'e ala feohi ai mo ha kakai ne nau puke 'i he mahaki' ni.

'E fakahā atu 'e ho'o mā'ulí', ko ho tauhi lolotonga 'a ho'o feitama' (LMC) pe ko ho'o tōketaa' pe 'e ala puke 'a ho'o pēpee' 'i he mahaki TB. Ko e ngaahi feitu'u eni 'oku mahino mai 'a e lahi ai 'a e 'asi 'a e mahaki TB:

- meimei kotoa 'o 'Afilika
- lahi 'o e ngaahi fonua 'o 'Amelika Tonga
- Lūsia mo hono ngaahi vahefonua he fokotu'utu'u pule'anga motu'a' (Soviet states)
- ko 'Initia
- Siaina 'o kau ai 'a Hongo Kongo mo Taiuani
- 'Ehia Tonga Hahake (tukukehe 'a Singapoa)
- ngaahi fonua 'o e Pasifiki (tukukehe 'a e 'Otu Kuki, Fisi, Niue, Samoa , Tokelau mo Tonga).

Ko e hā 'a e mahaki TB?

- Ko e TB ko e mahaki pipihi. 'Oku ne fakatupu 'a e hela'ia mo e tāvaivaia, tale, mofi pea mo e hapopotu 'a e mānava'.
- Ko e TB 'oku ne uesia 'a e ma'ama'a', kā 'e lava foki ke uesia ai mo ha konga pē 'o e sino 'o kau ai 'a e tunga'i limifii' (lymph nodes) hui, hokotanga hui pea mo e kofuua'. 'E lava ke fakatupu 'e he TB 'a e mofi'uto' (meningitis).
- 'E ala mafola atu 'a e mahaki' mei he taha ki he taha 'i he tale', 'a'anu pea mo e mafatua ta'e'ufi'uhi e ngutuu'.
- Ko e TB ko e taha ia 'o e mahaki pipihi taha 'i Nu'usila' ni he 'oku a'u ki he toko 300 ki he 400 'oku nau puke he TB 'i he ta'u kotoa pē. Kuo pau ke fakahā ke 'ilo 'e he Potungāue Mo'ui' (notified) 'i ha ma'u ha taha 'oku puke he mahaki' ni.

E lava fēfē ke malu'i 'a 'eku pēpeē mei he TB?

'E lava ke malu'i 'a ho'o pēpeē 'aki 'a e faito'o malu'i BCG. Ko e BCG 'oku' ne tokoni ki he sino 'o ho'o pēpeē ke ne tau'i 'a e siemu 'oku' ne fakatupu 'a e mahaki TB. Ko e faito'o malu'i' ni 'oku huhu ia ki ho'o pēpee'.

Ko fē 'a e taimi totonu ke huhu malu'i ai 'a pēpē 'aki 'a e BCG?

- Ko e lelei taha' ke huhu 'a pēpē he 'osi pē ha lau 'aho mei hono fa'ele'i' pe kimu'a pea a'u 'o māhina 'e 6.
- Kapau kuo lahi hake he māhina 'e 6, 'e fuofua sivi'i pe kuo 'osi hā mai ha faka'ilonga kuo' ne 'osi fepaki mo e siemu TB – pea 'e huhu ia 'o fakatatau ki he ola 'o e sivi' ni.

'E lava fēfē ke huhu malu'i 'a 'eku tamā?

Fakahā ki ho'o tauhi fā'ele (Lead Maternity Carer), tōketā pe ko ho'o mā'uli ke ne fakapapau'i atu 'a e taimi mo e faitu'u (appointment) ke fai ki ai. Ko e founga 'e taha, ko ho'o fetu'utaki hangatonu ki he va'a ngāue mo'ui lelei (public health service) ofi taha' 'o kole ke ke lea ki he neesi 'oku' ne fai 'a e huhu BCG. Vakai hifo ki he ngaahi fakahinohino 'oku hā atu 'i he peesi fakamuimui'.

FAITO'O MALU'I BCG

Ko e hā leva e me'a 'e hoko hili 'a hono huhu malu'i 'o pēpē?

'Oku lahi 'a e 'asi mai 'a e ngaahi faka'ilonga (reactions) he 'osi 'a e huhu' kā 'oku tātaitaha ke hoko heni ha puke lahi. Ko e tokolahi 'o e fanga ki'i valevale 'oku huhu' 'e 'asi mei ai ha fakakulokula he mata'ihuhu' pea 'e faka'au 'o sai mo patepate he 'osi ha māhina 'e 3.

- 'I he uike 'e 1–6, 'e 'asi ha fakakulokula 'i he mata'ihuhu', pea 'e puli atu ia he 'osi ha ngaahi uike.
- 'I he 'osi ha uike 'e 6–12, 'e liliu 'a e fakakulokula ko ha mata'i pala. Ka hoko 'eni pea 'ufi'ufi 'aki 'a e mata'ipala' ha koosi (gauze) ke lava 'o hū ki ai ha 'ea. 'Oua 'e palasitaa'i.
- 'E lava ke a'u 'o māhina 'e 3 pea toki sai 'a e mata'ipala' 'o fakapatepate pea 'oku tonu ke pehē.

'Oku pau nai 'a hono 'aonga 'o e faito'o' ni?

'Oku 'ikai ke fu'u mahino papau 'a e 'aonga 'o e faito'o' ni ki hono fai ha malu'i mei he TB. Neongo 'e 'ikai ke ne ta'ofi ha pihia he mahaki' ni, 'oku mahino 'a 'ene lava 'o malu'i 'a e fānau' mei ha'anau ma'u ha fa'ahinga TB 'oku toe kovi ange ki he fānau iiki'. Pea 'i he 'ene pehee', 'oku kei hoko atu 'a hono ngāue'aki 'o e BCG 'i Nu'usila' ni ki he fānau si'i hifo he ta'u 5 ke fakasi'isi'i 'aki ha puke lahi mei he TB.

Ko e hā 'a e fuoloa 'o e malu'i 'oku ma'u mei he faito'o' ni?

'Oku 'ikai ke 'ilo papau 'a e fuoloa 'o e malu'i 'e ma'u mei he faito'o'. 'I hono vakai'i 'o e ni'hi ne 'osi huhu malu'i 'aki 'a e faito'o', na'e 'asi mei ai na'e 'ikai ha liliu ki he malu'i 'oku ma'u mei he faito'o he 'osi ha ta'u 'e 15.

Ko e hā 'a e faito'o malu'i BCG?

Ko e faito'o malu'i BCG 'oku 'oange ki ho'o pēpee' 'aki hano huhu (injection). Pea 'e tokoni 'a e faito'o malu'i BCG ke lava 'e he sino 'o ho'o pēpee' 'o tau'i 'a e siemu 'oku ne fakatupu 'a e mahaki TB koe'uhi ke 'oua na'a puke ai he mahaki fakatu'utāmaki ni.

Ko e faito'o malu'i BCG 'oku TA'ETOTONGI ia ki he fānau vaevale 'e ala ma'u kinautolu 'e he mahaki TB.

Kapau 'oku 'i ai ha'o ngaahi fehu'i pe
fiema'u ha ngaahi fakamatala pea' ke
fetu'utaki ki he:

HINGOA 'O E NEESI'

TU'ASILA: _____

TELEFONI: _____

UEPISAITI: _____

**Ki ha toe ngaahi fakama-
tala lahi ange, vakai ki he:**

-----
www.moh.govt.nz/cd
www.moh.govt.nz/immunisation